

Tuomareiden uutiskirje 7

Tervehdys tuomarit ja päätuomarit!

Edellisen uutiskirjeen julkaisemisesta on vierähtänyt jo vuosi ja paljon on ehtinyt kirjeiden välillä tapahtuakin.

Kevään koronatilanne esti pitämästä halli-SM -kilpailuja ja viivästytti kesän kilpailukauden alkamista. Onneksi kisoja päästiin kuitenkin lopulta järjestämään ja henkilökohtaiset Suomenmestaruudetkin saatiin ratkottua niin tauluammuntakentillä kuin metsissäkin. Kesän taulu-SM -kisoista kuulumisia lisää myöhemmin tässä uutiskirjeessä. Koronan aiheuttamien poikkeusjärjestelyjen takia joukkueotteluita ei tänä vuonna ole toteutettu eikä tulla toteuttamaan keväältä syksyille siirretyissä halli-SM -kisoissakaan, mikä on harmillista paitsi kilpailijoiden myös tuomareiden kannalta. Toivotaan, että talven kisakausi kaikesta huolimatta starttaa suunnitelmien mukaan eikä enempää peruutuksia kisakalenteriin tule.

Kuluneen vuoden aikana tuomaristossamme on tapahtunut jonkun verran henkilövaihdoksia: Osa tuomareista on jäänyt pois toiminnasta edellisen lisenssikauden päättyessä, mutta uusiakin on saatu tilalle. Seinäjoella joulukuussa 2019 järjestetystä tuomarikoulutuksesta ja Kemissä heinäkuussa 2020 järjestetystä tuomari- ja päätuomarikoulutuksesta saimme joukkoihimme parisen kymmentä uutta tuomaria ja kolme uutta päätuomaria. Tuomariston kokonaisvahvuus Suomessa on tällä hetkellä 81 henkilöä, joista päätuomarilisenssillä 39 ja tuomarilisenssillä 42. Maastokelpuutettuja tuomareita ja päätuomareita on Suomessa yhteensä 26. Näin pienessä ja enimmäkseen vapaaehtoisvoimin pyöritettävässä lajissa mukana on myös paljon sellaisia henkilöitä, jotka mielellään ovat usein itsekkin viivalla, mikä tietenkin on pois viivan takaa. Lisäksi tuomareiden alueellinen jakauma on edelleen melko epätasainen. Vaikka tuomareita lukumäärällisesti onkin melko runsaasti lajin harrastajamäärään nähden, on tunne tuomaripulasta myös todellinen, etenkin maastopuolella.

Tuomarineuvoston tietoon on tuotu kentältä kantautuneita terveisiä tuomareiden tyytymättömyydestä nykyisiin käytäntöihin ja tuomaristolle asetettuihin vaatimuksiin. Suhtaudumme uutisiin vakavasti ja sen takia olemmekin päättäneet ryhtyä toimenpiteisiin. Jonkun verran aiheeseen liittyviä haastatteluja toteutettiin jo kesän aikana kentillä, mutta laajemman otannan saamiseksi olemme julkaisseet myös SJALin foorumilla nimettömän kyselyn tuomaristolle, kilpailijoille ja järjestäjille (linkki kyselyyn alla). Kyselyn tuloksia tullaan käyttämään koulutusten ja muun toiminnan kehittämisen suunnittelussa. Kysely on auki vielä lokakuun puoleenväliin saakka, joten käykäähän vastailemassa. Vain vastaamalla voi vaikuttaa!

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc0yqnA7JwZXjRISiFDKd7Zzy3mEZJV6m8C1i1NXljc8vRXTA/viewform?usp=sf_link

Tästä uutiskirjeestä löytyvät oikeat vastaukset kevään lisenssiuusintatehtäviin sekä edellisessä uutiskirjeessä julkaistuihin päätuomaritehtäviin. Mukana on myös lyhyt yhteenveto edellisen lisenssikauden päätuomaritehtäviin liittyen sekä tietysti linkki uusiin päätuomarikysymyksiin. Viime talven ja kevään sääntömuutoksista on tiedotettu liiton sivuilla ja foorumilla, mutta tässä uutiskirjeessä lyhyesti niistäkin.

Hyvää syksyn alkua kaikille ja kentillä tavataan taas!

Toivottaa ja toivoo,

Tuomarineuvosto

Kuulumisia kesän SM-kisoista

Kesän kaikki tauluammunnan SM-kilpailut pidettiin SJAL:n suositusten mukaisin poikkeusjärjestelyin, mikä rajoitti ampujien määrää ja vaikutti myös kilpailujen aikatauluihin niin, että joukkueotteluita ei pystytty järjestämään edes ulkokilpailuissa. Kelit sentään suosivat kaikissa kisoissa Seinäjoella pidettyihin junioreiden-SM -kisaan sattunutta muutamaan rankempaa vesikuuroa lukuun ottamatta.

Seinäjoen junnu-SM sujui hyvin rauhallisissa merkeissä. Koko kilpailun aikana tuomareita pyydettiin tulkitsemaan osumia yhteensä kaksi kertaa. Uusintanuolilla ratkottiin ainoastaan yksi ottelu, siinä sentään tuomarit pääsivät käyttämään mittavälineitäkin molempien kilpailijoiden ammuttua nuolensa ysille.

Uusintanuoli vaihe vaiheelta

Tuomariston kannalta poikkeuksellisin tilanne oli kultamitaliottelussa summerin jo soidessa jänneeltä irronnut nuoli. Tilannetta tarkkaili ainakin kolme tuomaria eri etäisyyksiltä, mutta viime kädessä kilpailijaa lähinnä olevan tuomarin arvio ratkaisee. Tällä kertaa nuoli katsottiin ammutuksi ammunta-ajan puitteissa. Tilanteesta käytiin keskustelua vielä tuomariston loppupalaverissa, kuten asiaan kuuluu. Ammunta-ajan tarkkailussa ja niihin liittyvien tuomioiden jakamisessa tuomariston onkin syytä olla erityisen tarkkana. Tuomarin ratkaisu tilanteessa voi vaikuttaa paitsi mahdollisen protestin syntymiseen, myös kilpailijan

käsitykseen siitä, milloin ammunta-aika tosiasiallisesti loppuu. Tuomareina tiedämme, että ammunta-aika loppuu silloin, kun äänimerkki alkaa, ei vasta silloin, kun äänimerkki loppuu. Tämä muistutuksena siksi, että sama kilpailija, joka Seinäjoella oli ampumassa viime tipassa nuoltansa, osallistui myös litin yleisten luokkien SM-kilpailuun. Litissä ko. ampujan kuultiin kertovan kilpakumppanilleen suhteellisen huolettomin äänenpainoin Seinäjoella sattuneesta tilanteesta ja äänimerkin tulkinnasta. Olkaamme siis erityisen huolellisia arvioissa, tulkinnoissa ja ratkaisuissa, jotta kilpailijoille ei synny vääriä käsityksiä ja jotta kilpailijamme voivat edelleen luottaa oikeudenmukaisiin ja tasapuolisiin tuomioihin kaikissa Suomen kilpailuissa.

litissä järjestetyissä senioreiden ja yleisten luokkien SM-kilpailuissa tuomaristolla riitti enemmän tekemistä alusta alkaen. Litissä jousiammuntakentän vieressä, taustojen takana aukeaa golfkenttä, minkä takia ammutekniikoihin kiinnitettiin erityistä huomiota koko kilpailun ajan. Muutamille kilpailijoille huomautettiin tekniikasta lämmittelyammuntojen aikana, mutta tuomareidenkaan silmät eivät valitettavasti lämmittelyjen aikana havaitsse kaikkia mahdollisesti vaarallisia tekniikoita eikä kaikkia välineisiin liittyviä seikkoja pystytäkään ennakoimaan. Niinpä perjantaina senioreiden kilpailun aikana yksi nuoli pääsi livahtamaan väline- ja vetoteknisistä seikoista johtuen taustojen ja takavallin yli golfkentälle. Karannut nuoli löytyi ja nuolen kotiinkuljetuksen suoritti asiallinen, mutta ymmärrettävästi äkäinen golfkentän toimitusjohtaja. Tapahtuneen jälkeen tuomaristo kutsui ampujat koolle sekä perjantaina että lauantaina ja painotti vakavassa puhuttelussa turvallisia ammutekniikoita ja tuomariston herkkyyttä varoitusten antamiseen, jos tekniikoissa huomataan välinpitämättömyyttä turvallisuutta kohtaan. Tilanne oli varmasti opettavainen niin kilpailijoille kuin tuomareillekin. Tulevaisuuden tuomarikoulutuksia varten paikan päällä taltioitiin demovideo mahdollisesti vaarallisesta tekniikasta, jota tuomarin silmä ei välttämättä äkkiseltään vaaralliseksi huomaa. Ei siis niin pahaa, ettei jotain hyvääkin!

Vaarallista vai ei?

Senioreiden SM-kisaan sattui vielä toinenkin tuomaritoiminnan ”kohokohta”, protestit ja niiden käsittely. Protestien aiheena oli virhe tulokortin täytössä ja siitä seurannut kilpailijoiden tulosten hylkääminen. Tammikuussa 2020 päivitetyissä WA-säännöissä (kohta 14.4.1) painotetaan aiempaa enemmän kilpailijan vastuuta tulokortin oikeasta täyttämisestä. Säännön mukaan tulospalvelu tai järjestäjä voivat pyytää kilpailijaa täydentämään puutteellisia kortteja, jos havaitsevat niissä virheitä kortteja vastaanottaessaan. Tulospalvelulla tai järjestäjillä ei kuitenkaan ole mitään velvollisuutta tarkistamiseen tai korjausten pyytämiseen. Jos tulokortista puuttuu allekirjoitus, yhteissumma, 10:ien ja/tai X:ien lukumäärä tai jos niissä on yhteenlaskuvirheitä, ei järjestäjän tarvitse hyväksyä eikä kirjata tulokortteja.

Perjantain kilpailussa tulospalvelu huomasi verratessaan paperisten tulokorttien tietoja sähköisen tulokortin tietoihin ensimmäiseltä kierrokselta, että kahdella taustalla oli tulokortteihin jäänyt täyttämättä kumulatiivinen tulos sille erikseen varattuun kohtaan. Yhdellä taustalla vain yhden kilpailijan osalta tulokortti oli puutteellinen, toisessa taustassa kaikkien neljän kilpailijan korteilta puuttui kumulatiivinen tulos. Tässä toisessa taustassa sattui vielä ampumaan vain samaan sarjaan ilmoittautuneita kilpailijoita, joita kyseiseen sarjaan oli ilmoittautunut yhteensä neljä.

70 m	1	2	3	Sum	Tot.	Total	10	X
1	10	10	9	29	29	29	2	0
2	9	9	5	23	52	52	0	0
3	10	9	9	28	80	80	1	0
4	8	7	7	22	102	102	0	0
5	10	9	9	28	130	130	1	0
6	8	8	7	23	153	153	0	0
7	10	9	9	28	181	181	1	0
8	8	8	8	24	205	205	0	0
9	10	9	8	27	232	232	1	0
10	8	8	6	22	254	254	0	0
11	9	9	9	27	281	281	0	0
12	8	7	7	22	303	303	0	0
Total					303		6	0

Säännössä 14.4.1 kerrotaan sähköisten ja paperisten tulokorttien käytöstä, että ”Mikäli yhteissummaa ei ole merkitty paperiseen korttiin, kun se jätetään tulospalveluun, kilpailija (henkilökohtainen/joukkue tai sekajoukkue) hylätään”. Aiemmin sääntökohta ei ollut näin ehdoton, vaan puutteellinen tulokortti yhdeltä kierrokselta johti vain kyseisen kierroksen tuloksen hylkäämiseen, mutta kilpailija sai silti jatkaa kilpailua.

Tuomariston huolellisen tutkinnan jälkeen kilpailijoille ilmoitettiin juuri ennen toisen kierroksen alkamista voimassa olevan säännön mukainen päätös hylätä kilpailijat. Kilpailijoille ilmoitettiin myös, että he voivat halutessaan tehdä asiasta protestin ja protestin jättämisestä on ilmoitettava päätuomarille 15 minuutin kuluessa. Kilpailijat tarttuivat tilaisuuteen, jättivät protestinsa ja heille annettiin lupa jatkaa ampumista niin kauan kuin protestin käsittely on kesken. Protesti otettiin luonnollisesti Juryn käsittelyyn vasta toisen kierroksen päättymisen jälkeen ja protestissa mukana oleville kilpailijoille annettiin tällä välin tilaisuus ampua toiselta kierrokselta ampumatta jääneet sarjansa.

Tarkkaavaisimmat kilpailuja ja tuloksia seuranneet jo arvaavatkin, että kilpailijoiden protestit hyväksyttiin ja kaikissa senioreiden sarjoissa jaettiin mitalit. Miten tähän ratkaisuun päädyttiin? Miksi Jury hyväksyi protestit, vaikka säännöissä selkeästi sanotaan, että kilpailijat tulee hylätä? Juryn harkinnassa huomioitiin se, että tulokorteilla oli laskettu pisteet kumulatiivisesti oikein ja kumulatiivinen tulos oli sama kuin sähköisen kortin tulos, vaikka yhteissumma -kenttä olikin jätetty tyhjäksi. Sähköisen tulokortin tulos voitiin siis vahvistaa paperisesta tulokortista. Jury oli tällä kertaa päätöksessään armollinen huomioiden ehkä myös sen seikan, että kyseessä oli kansalliset senioreiden mestaruuskilpailut. On kuitenkin syytä muistaa, että Jury on aina kilpailukohtainen eikä yhden Juryn tekemää päätöstä voida muissa kilpailuissa käyttää. Kilpailijat ovat aina ja edelleen itse vastuussa omista tulokorteistaan ja allekirjoituksellaan ilmoittavat, että ovat tarkistaneet ja hyväksyneet kirjurin tekemät merkinnät. Tuomarit voivat, ajan ja tilaisuuden salliessa, yrittää ennaltaehkäistä vastaavia tilanteita muistuttamalla ampujia vielä viimeisen kierroksen jälkeen ja jopa kurkkaamalla vaivihkaa tulokorttien täyttöä.

Yleisten luokkien SM-kilpailut lauantaina ja sunnuntaina sujuivat jo varsin mallikkaasti. Lauantaina ammuttiin karsintakierrokset kaikissa sarjoissa kahdessa eri vuorossa. Sunnuntain ottelukierroksilla oli virkistävän monta uusintanuolitulannetta aina mitaliotteluihin saakka. Tuomaristo pääsi vuoroin ojentelemaan jompaakumpaa kättään ja levittelemään molempia käsiään sekä X-X/10-10 -säännön että mitattavien uusintanuolten puitteissa. Viimeistään vaistojousten pronssiottelun ensimmäinen uusintanuoli todisti vääräksi väitteet, ettei ketään kiinnosta tuomareiden käsimerkit. Molemmat ampujat ampuivat omiin tauluihinsa ysin. Aikansa rullamitalla mittailtuaan tuomari päätyi julistamaan uusintanuolet tasan. Tuomarin kääntyessä kohti yleisöä ja levittäessä molemmat kätensä, päästi yleisö sen verran äänekkäät innostuksen taputukset ja huudahdukset, että viimeinenkin epäilyksen häivä haihtui. Näyttäkäämme siis jatkossakin käsimerkkejä aina, kun siihen on aihetta. Jokaisessa kilpailussa on joku, ketä kiinnostaa.

Sääntömuutokset ja muistutukset hallikaudelle

WA:n kilpailusääntöihin tuli päivityksiä tammikuussa 2020. Tuolloin julkaistiin SJALin foorumilla tärkeimmät päivityksessä tulleet sääntömuutokset. Tulevaa sisäkautta ajatellen on hyvä muistaa, että myös vaistojouset on otettu mukaan WA:n tauluammuntaan ja vaistollakin voidaan nyt ampua maailmanennätyksiä ja Euroopan ennätyksiä. Jotta tulos olisi kansainvälisesti ennätyskelpoinen, tulee kilpailun olla WA:n hyväksymä (merkitty WA:n kisakalenteriin) ja järjestetty ja ammuttu WA:n sääntöjen mukaisesti. Kansallisissa säännöissä tällaisiin kisoihin viittaavat kohdat on merkitty "WR". Aiemmin puhuttiin STAR-kilpailuista, mutta sellaisia ei enää WA:n säännöt tunne (tähtimerkkejä kyllä edelleen voidaan jakaa WA:n sääntöjen mukaan). Kansallisessa kilpailussa ammuttu tulos ei siis ole kansainvälisesti ennätyskelpoinen, jos kilpailu on järjestetty Suomen kansallisen kilpailun sääntöjen mukaisesti eli vähimmäisvaatimuksilla. Kansalliset kilpailut ovat silti Suomen ennätyksiin oikeuttavia.

Ulkokilpailuissa ampujien tilaa viivalla kasvatettiin 90 cm:iin. **Sisällä ammutatila on edelleen 80 cm.** Kansallisissa kilpailuissa ammutatilaa voi olla viivalla vähemmänkin,

mutta siitä on ilmoitettava kisakutsussa. Nämä säännöt pätevät normaaliolosuhteissa, koronapoikkeukset on muistettava edelleen huomioida kilpailujen järjestelyissä.

Kansallisia sääntöjä muutettiin keväällä 2020 **yleisten luokkien SM-kilpailujen** joukkueiden osalta niin, että joukkueen muodostaa jatkossa **kaksi saman seuran ampujaa** entisen kolmen ampujan sijaan (S.2.2.1.3). Yleisten luokkien SM-kisoissa joukkuekilpailu järjestetään myös vaistojousille. Sisäkilpailuissa tähtäinjousijoukkueeseen voi osallistua myös vaisto-, instinctive- ja longbow -jousella karsintakierroksen tuloksella. Ulkona tämä ei ole mahdollista eri ammuttamatkojen takia. Vaistojousijoukkueeseen voi osallistua instillä ja lonkkarilla karsintakierroksen tuloksella. (S.2.2.1.2)

Kansallisten kilpailujen yhteydessä järjestettävässä joukkuekilpailussa joukkueen koko voi olla **kaksi tai kolme** henkilöä. **Järjestäjän on ilmoitettava kilpailukutsussa, minkä kokoisilla joukkueilla kilpailuun osallistutaan.** Ennätyksiä aletaan kirjata myös kahden hengen joukkueiden yhteistuloksista.

Kevään 2020 **joukkuekilpailumuutokset eivät koske junioreiden ja senioreiden SM-kilpailujen joukkueita.** Näihin kilpailuihin voi olla tulossa muutoksia vielä hallikauden aikana, mutta toistaiseksi mennään samoilla säännöillä kuin aiemmin.

Keväällä 2020 uudistettiin myös **kansallisen harrastajaluokan** sääntöjä.

Harrastajaluokassa ei ole ikäluokkia eikä sukupuoleen perustuvaa jaottelua.

Tauluammunnassa sisällä ja ulkona kaikilla jousityypeillä ammutaan samassa luokassa, HY Harrastajaluokka yhdistetty. Sisällä HY:n matka on 18 metriä ja tauluna 60 cm 10-renkainen, ulkona 30 m tai 50 m ampujan valinnan mukaan ja tauluna 122 cm tähtäimellä ja vaistolla, 80 cm 10-renkainen taljalla. Harrastajaluokan tuloksista ei kirjata Suomen ennätyksiä eikä harrastajaluokka kilpaile Suomenmestaruuskilpailuissa. Tulokset kuitenkin tilastoidaan.

Maastossa ja 3D:ssä jousityypit on eritelty luokkiin HA (tähtäin), HAT (talja) ja HAV (vaisto).

Kaikki harrastajaluokat ampuvat valkoiselta paalulta. (S.3.1.2, S.3.5.4, S.3.5.6.1 ja S.3.5.8.2.)

Sisäkilpailuissa ei käytetä ulkokilpailuista tuttua X-X / 10-10 -uusintasääntöä. Sisällä muistetaan siis pitää mittavälineet takataskussa jo heti ensimmäisestä uusintanuolesta lukien. Sisällä tulokortteihin lasketaan kympit ja ysit, siitä on helppo tämänkin säännön käyttö muistaa.

Sisällä mukaan tulevat taas **spottitaulut spottivirheineen**. Spottitaulujen pisteenlaskua voi palautella mieliin vaikkapa edellisestä uutiskirjeestä. **Taulujen asettelun säännöt** kannattaa myös kerrata ja tarvittaessa pyytää kilpailujen järjestää korjaamaan asettelut. Liian useissa kisoissa spottitaulut on sijoiteltu liian etäälle toisistaan. Spottitaulujen pistevyöhykkeiden välissä saa olla korkeintaan 2 cm, useimmissa kisoissa taulujen välissä on vähintään tuon verran.

Kauden 2020-2022 tuomarilisenssien uusinta

Tässä lyhyesti 2020-2022 kauden tuomarilisenssien uusinnan tehtävien vastaukset ja perustelut.

Tauluammunta

T1 Ulkokisoissa, mikä on ampujan tilan minimimäärä?

- ✓ 90 cm. Viimeisin WA:n sääntökirja siis kasvatti tilaa kymmenellä sentillä ulkokisoissa, sisällä mennään kuten ennenkin. WA book 2 7.1.1.7

T2 Ampuja tuo välinetarkastukseen taljajousen, jossa on 5-pisteinen tähtäin. Kyseessä on 50m kierros. Miten toimit?

- ✓ Tämä on tauluammunnassa sallittu tähtäin, joten kaikki on ok. Kielto tässä koskee vain arvioitavia etäisyyksiä. WA book 2 11.2.3 Book 4 22.2.3.3

T3 Miten pisteytät seuraavan tilanteen (ulkona, 122 cm taulu): Ampujalla on 10, 10, 9, 9, 8, 8, 8.

- ✓ Tässä on tavallinen 7 nuolen tilanne, kun sarjan pituus on 6 nuolta. Tulokseen otetaan siis 6 alinta osumaa: 10,9,9,8,8,8 = 52. WA book 3 14.2.2.

T4 Ampuja pyytää sinut tarkistamaan nuolen osuma-arvon. Miten toimit?

- ✓ Tämä löytyy tuomarin käsikirjasta, joka on nyt myös käännetty Suomeksi. Nuoli toki tarkistetaan ensin silmämääräisesti, sitten AINA, kahdesta suunnasta osumaviivan tangentteja pitkin suurennuslasilla. Jos viiva on pois paikaltaan, sen näkee nuolen takaa päin. Lopuksi osuma sanotaan kuuluvasti. Voit myös tarkistaa, että se kirjataan oikein.
Jos olet taulutuomarina finaalisissa, taulutuomari kirjaa osuman.

T5 Ulkoammunnassa tähtäinjousijoukkueilla on ottelussa sarjojen pisteet 55-52, 54-53, 54-54. Miten tilanteessa edetään?

- ✓ Tähtäinjousi ampuu settipeliä: 2-0, 4-0, 5-1. A voittaa, koska 5 pistettä riittää joukkueelle voittoon. WA book 2 4.5.1.2

T6 Sisäammunnassa tähtäinampujilla on uusintatilanteessa osumat X (sisäkymppi) ja 10, miten tilanteessa edetään?

- ✓ X-osuma voittaa suoraan, ollen lähempänä. Tähtäinjousen 10-10 uusintasääntöä Ei käytetä sisäkisoissa. Sama koskee taljan X-X uusintaa (eikä sisätauluilla ole X edes käytössä). WA book 3 14.5.2.2.

T7 Mitkä seuraavista tilanteista oikeuttavat ampumaan uuden nuolen?

- ✓ Tämä oli ainoa oikea: "Ampujan ote lipeää ja nuoli jää kolmen metrin viivan päälle." Tauluammunnassa nuolen saa ampua uudelleen vain, mikäli se katsotaan ampumattomaksi nuoleksi. Nuoli voi olla ampumaton vain kahdessa tapauksessa:

Nuoli jää 3 m viivan sisäpuolelle TAI tausta kaatuu niin, että osumia on mahdotonta pisteyttää. Taustat (onneksi) erittäin harvoin kaatuvat, joten käytännössä 3 metrin viivan tapaus on kisoissa se ainoa ampumaton nuoli. Ammuttuja nuolia ei uusita koskaan. WA book 3 12.5

T8 Vaistojousella voi nyt ampua ME:n, mitkä seuraavista täytyy olla kunnossa, jotta ennätys hyväksytään?

- ✓ Kilpailulle on WA:n hyväksyntä
- ✓ Kilpailun toteutus on WA:n sääntöjen mukainen
- ✓ Ammuttu tulos on ulkokilpailussa 72 nuolen 50 m tulos, 122 cm tauluun. Sisäkisoissa 18 m 60n tai 25 m 60n.

T9 Mihin asti valmentaja saa edetä tauluammuntaradalla ammunnan aikana?

- ✓ Valmentajan paikka on odotusviivalla, kun ammutaan kilpaa. Lämmittelynuolilla hän saa kuitenkin olla ammuttaviivalla asti - kunhan tekee sen muita häiritsemättä ja turvallisesti. Valmentaja voi toki myös olla agenttina taululla, ja tällöin ampuja itse ei tule tauluille.

T10 Mitä virheitä tai toimenpiteitä alla olevassa kuvassa näkyy ja aiheutuu, jos kyseessä olisi kilpailutilanne (ampujan tekniikan suhteen)?

- ✓ Kuvassa on selkeä high-draw eli vaarallinen ammutatekniikka. Tämäkin löytyy Tuomarin käsikirjasta, mutta kertauksen vuoksi:
Kun havaitset vaaralliselta näyttävän tekniikan, ilmoita siitä päätuomarille ja/tai muille tuomareille. Ampujaa seurataan jonkin aikaa, ja jos ongelma toistuu, siitä voidaan antaa huomautus tai varoitus. Vasta varoituksen toistuessa tulee kisasta pois sulkeminen kysymykseen. Tilanteesta on hyvä ottaa puhelimella video, josta on helppo osoittaa valmentajalle tai ampujalle mistä on kyse.
WA book 3 15.1.8 ja käsikirja

T11 Sisäammunnassa tähtäinjousiluokassa ampuja B:lla on seuraavat osumat: spotti1: 9, 7 - spotti 2: ei nuolta - spotti 3: 10. Mikä on sarjan tulos ja miten se merkitään korttiin?

- ✓ Tässä tulee muistaa laskujärjestys:
 1. spotit, 1-spotissa on kaksi nuolta, joten 9,7 -> M,7
 2. Sarja, 10,7,M (tyhjä kakkospotti ei ole neljäs nuoli!)
 3. Aikavirheet, näitä ei ollut tässä

10,7,M = 17 kortille.

Wa book 3 15.2

T12 Sisäammunnassa tähtäinjousiluokassa ampuja B:lla on seuraavat osumat: spotti 1: 10 - spotti 2: 8 - spotti 3: 9. Yksi nuoli on ammuttu yliajalla. Mikä on sarjan tulos ja miten se merkitään korttiin?

- ✓ Samalla tavalla kuin edellä:
 1. Spotit ok
 2. Sarja ok
 3. Aikavirheet, kortista muutetaan paras osuma missiksi.

M 40,9,8 = 27 **17**

Wa book 3 15.2

T13 Mistä näistä tilanteista tuomarin olisi annettava keltainen kortti?

- ✓ Keltainen kortti annetaan joukkueelle, joka ei noudata yhden metrin viivan sääntöjä, ja saa siitä aikaetua. Yksilöampujalle ei keltaista näytetä missään tilanteessa. Wa book 3 15.3

- ☐ Yksilöampuja nostaa jousen valmiusajalla.
- ☒ Joukkueen jäsen siirtyy valmiusajalla ammuttaviivalle.
- ☐ Yksilöampuja ampuu nuolen yliajalla lämmittelyssä.
- ☒ Kaksi joukkueen jäsentä 1m alueella
- ☐ Yksilöampuja tai joukkue ampuu nuolen ammunta-ajan jälkeen.
- ☐ Yksilöampuja ampuu nuolen valmiusajalla.

T14 Missä tilanteissa tuomarin olisi annettava punainen kortti?

- ✓ Punainen kortti näytetään, kun tapahtuu rike, josta seuraus on parhaan osuman tai osumien menetys. WA book 3 15.2 ja 15.3

- ☒ Ampuja ampuu nuolen valmiusajalla.
- ☐ Ampuja nostaa jousen valmiusajalla.
- ☒ Ampuja tai joukkue ampuu nuolen ammunta-ajan jälkeen.
- ☐ Joukkueen jäsen siirtyy valmiusajalla ammuttaviivalle.
- ☒ Joukkue ei noudata keltaista korttia.
- ☐ Yksilöampuja ampuu nuolen yliajalla lämmittelyssä.
- ☐ Kaksi joukkueen jäsentä 1m alueella

T15 Missä tilanteissa ampujalta voidaan vähentää pisteitä, viivaamalla osuma tai osumia kortista yli?

- ✓ Näistä on hyvin selkeä listaus säännöissä. Kannattaa siis pitää mielessä, että pistemenetyksiä ei voida määrätä miten sattuu, vaan rajatuista tilanteista. WA book 3 15.2 ja 15.3.

- ☐ Sääntöjen vastainen väline lämmittelyammunnassa.
- ☒ Ammunta-ajan ulkopuolella ampuminen.
- ☒ Joukkue ei noudata keltaista korttia.
- ☒ Vuoroammunnassa väärän vuoron käyttäminen
- ☐ Nuolen jättäminen ampumatta.
- ☐ Myöhässä saapuminen
- ☐ 7 nuolta, kun sarjan pituus on 6 nuolta

T16 Mitä kaikkea kuuluu kisaan valmistautumiseen?

- ✓ Perusjuttuja, jotka olivat kaikilla vastaajilla hyvin hallussa. Ylimääräisten välineiden pakkaaminen ei ole tarpeellista, jollei näistä ole erikseen sovittu. Tuomarin käsikirjassa lisää.

T17 Kerro miten välinerikkotilanteessa toimitaan alkukilpailun ja ottelutilanteen aikana.

- ✓ Alkukilpailussa on mahdollista käyttää välinerikkoaikaa, otteluissa ei. Välineitä saa toki korjata niin kauan kuin on tarpeen - nuolia saa ampua paikoksi noin 15 min kilpailun kulun mukaan. Tästä on nykyään säännöissä suora nuolimäärä: 9 sisällä, 12 ulkona. WA book 3 12.2.4

T18 Pakalla 12 raportoidaan läpi mennyt nuoli, mitkä seuraavista ovat oikeat toimenpiteet?

- ✓ Nämä toimenpiteet löytyvät myös käsikirjasta. Sääntöjen mukaan läpimennyt nuoli tulee olla tuomarin tulkinnan mukaan sellaisessa paikassa, ettei se ole selvästi puhdas huti - on siis voinut mennä pistealueiden läpi.

Ampuminen pakalla kannattaa keskeyttää, ettei läpiammuttuja tule useampaa. Tämän jälkeen nuoli etsitään ja pisteytetään, jos se täyttää edellä olevan. Sulkien jälkiä tms. kannattaa ja saa nykyään etsiä. Jos jälkiä ei löydy, voidaan mennä alimman merkkeamattoman reiän mukaan.

T19 Joukkueammunnassa, missä näistä on tarpeen antaa keltainen kortti?

- ✓ Jatkoa korttikysymyksiin, tässä siis tulkintarajaa siitä, mikä muodostaa aikaetua ja sääntörikkeen, ja olisi keltaisen kortin aiheuttava rike.

- ☒ Joukkueen ampuja on viivalla tähtäämässä, seuraava odottaa jalka 1m viivan päällä.
- ☐ Ampujat vaihtavat normaalisti. 1m alueella on nuoli maassa, joka putosi vuorossa olleelta.
- ☒ Ampuja on menossa viivalle, hän ottaa nuolen ulos viinestä viimeisellä askeleella, ennen kuin on asettunut ammuntaviivalle.
- ☐ Joukkueen viimeinen ampuja ylittää kokonaisammunta-ajan.
- ☐ Ampuja on juuri asettunut ammuntaviivalle, ja ottaa nuolta.

T20 Alla on juniori-ikäisiä mahdollisia syntymäaikoja. Merkitse ne, jotka saavat kilpailla 17-vuotiaissa 30.7.2020.

- ✓ Sekä junioreilla että senioreilla tämän saa oikein, kun unohdetaan päivät ja kuukaudet ja verrataan pelkästään vuosia. Juniorikilpailija saa kilpailla ikäluokassa sen vuoden loppuun, jolloin täyttää ikäluokan verran vuosia. Oikeita vastauksia olivat siis kaikki muut paitsi 2002 syntynyt kilpailija.

T21 Ampuja raportoi läpimenneen nuolen, kun nuolia haetaan. Nuolta ei kuitenkaan löydy mistään. Taulussa on mahdollinen osuma 8-renkaalla. Miten osuma pisteytetään?

- ✓ Jos nuolta ei löydy, sitä ei voi tulkita pistealueen läpimenneeksi, vaikka merkkeamaton reikä löytyykin. Nuoli on siis puuttuvana missi. Kannattaa kuitenkin merkitä muistiin merkkeamattomat reiät; jos nuoli löytyy myöhemmin ja on mahdollinen läpimuttu, se pisteytetään jälkikäteen.

T22 Sähköinen tulokortti on nykyään usein käytössä. Mitä toimenpiteitä kannattaa tuomarina tehdä kisassa, jossa järjestelmä on käytössä?

- ✓ Tuomarit ovat usein lähimpänä, kun ongelma tulossyöttölaitteen kanssa tapahtuu. Kannattaa siis olla valmiina ja pystyä joko vastaamaan peruskysymyksiin (osata syöttää tulos ainakin), ja jos ongelma on isompi, kutsua tulospalvelusta apua.

Tutustukaa siis tulospalvelussa kisan alussa laitteeseen, jos se ei ole jo entuudestaan tuttu.

T23 Ulkokisassa 1/16-kierroksen taljaattelussa ammutaan tasatulos 146-146, miten ottelu jatkuu?

- ✓ Uusintanuoli toki, aikaa annetaan 40 sek, koska kyseessä ei 1/16 kierroksella normaalisti ole vuorofinaali (poikkeus on Olympialaisten formaatti). Wa book 3 14.5.2

T24 Taljaattelussa ulkona on ammuttu uusinnassa X-10 tasatulos, mikä on ottelun tilanne? A:n nuoli on lähempänä keskustaa.

- ✓ Ulkokilpailun 10-10/X-X sääntö on voimassa, mutta taljalla 10-X osuma ei tuota sääntöä täytä. X osuma siis voittaa lähempänä keskustaa. WA book 3 14.5.2.2

T25 Taljaattelussa on ammuttu toiset uusintanuolet, tulos on X-X*, B on lähempänä. Mikä on tilanne?

- ✓ 10-10/X-X sääntöä ei koskaan sovelleta kuin ensimmäiseen uusintaan, toiset nuolet siis mitataan aina ja lähempi X voittaa. WA book 3 14.5.2.2

Maasto ja 3D

M1 Mikä on sekaparijoukkueen nuolten määrä ja ammunta-aika maastossa?

- ✓ Tämä on uusi joukkueformaatti, joka tuotiin WA:n sääntöihin tammikuun 2020 sääntökirjaan.
Maastossa sekaparissa on tauluilta totutusti 2 ampujaa samasta aselajista, ja nuolia ammutaan sarjalla 4. Aikaa on 160 sek. WA book 4, 24.8.

M2 Mikä on maastokierroksella punaisen paalun pisin arvioitava matka?

- ✓ 55 metriä. WA book 2, 8.1.1.9

M3 3D kisassa ilmenee läpiammuttuja nuolia, mitä seuraavista olisi järkevä tehdä?

- ✓ Eläimet kannattaa vaihtaa ensisijaisesti uusiin. Jos tämä ei ole mahdollista, ja eläintä kääntämällä saadaan uutta materiaalia nuolia pysäyttämään, voidaan näin tehdä JOS: osuma-alueen koko ja muoto ei muutu JA eläimestä on saatavilla uutta asentoa vastaava kuva, joka samalla laitetaan käyttöön.

M4 Miten maastossa tulkitaan tauluammunnan 3m alue ja onko nuoli ammuttu vai ei?

- ✓ Nuoli johon ampuja ylettää paalulta, on ampumaton, mikäli se ei ole kimmonnut takaisinpäin. Kurotella saa ja jouta saa käyttää vapaassa asennossa. Jos ollaan jyrkänkeellä, tai alamäessä, riittää että olisi yltänyt tasamaalla. WA book 4 23.5.

M5 Valitse listasta kaikki luokat, joilla on 3D:ssä punainen paalu.

- ✓ Tähtäinluokat eli tähtäinjousi ja taljajousi, 20-vuotiaat ja siitä ylöspäin. Tässä oikea vastaus siis oli YT ja N. Koko lista: SJAL S.3.5.8.2

M6 Missä tilanteissa maasto ja 3D-kierroksilla tuomarin on syytä ottaa aikaa ammunasta?

- ✓ Kun ryhmä on selvästi myöhässä tai aiheuttaa viivettä kilpailun etenemiseen. Tarkoitus ei siis ole ajastaa aina, vaan pitää yllä kilpailun kulkua. WA book 4 24.8.

M7 Maastokierroksella sininen paalu voi olla rastilla punaista kauempana.

- ✓ Kyllä voi, sinisen maksimimatkat ovat suurempia kuin punaisen minimi, jolloin sininen on mahdollista sijoittaa punaista kauemmas. SJAL S.3.5.6.2

M8 3D kierroksella, voidaanko pienimpiä eläimiä asentaa kulumisen tasaamiseksi kahden sijaan neljä?

- ✓ Sääntökirjassa lukee, ettei 3D-maalien määrää ole standardoitu. Eli saa laittaa myös neljä eläintä. Tärkeää tässä on varmistaa, että kaikilla ampujilla on sama amuntamatka ja kaikki tietävät mihin eläimeen tulee osua. WA book 2 9.2.1

Kauden 2018 – 2020 päätuomaritehtävien yhteenveto

Lisenssien uusimisen kaksivuotiskaudella 2018-2020 julkaistiin kolme settiä päätuomareiden tapaustutkimustehtäviä. Ensimmäinen setti julkaistiin syksyllä 2018 ja kysymysten vastaukset löytyvät tuomareiden uutiskirjeestä 5 (03/2019). Samassa uutiskirjeessä julkaistiin toinen kysymyssetti ja vastaukset niihin löytyvät syyskuussa 2019 ilmestyneestä uutiskirjeestä 6. Vuoden takaisin tehtäviin vastaukset julkaistaan tässä uutiskirjeessä.

Suomen voimassa olevien tuomarisääntöjen mukaan päätuomareiden tulee vastata vähintään puoleen tehtävistä hyväksyttävällä tavalla kaksivuotiskauden aikana. Hyväksyttävyyden arvioinnissa huomioitiin WA:n viralliset vastaukset kysymyksiin sekä Suomen kansallisten sääntöjen soveltaminen vastauksiin.

Jotkin sanalliset tehtävät olivat muotoiluiltaan sellaisia, että niitä oli mahdollista tulkita monella eri tavalla, mikä oli ilahduttavan usein tuotu myös päätuomareiden vastauksissa ja niiden perusteluissa esille. Ilahduttavan usein siksi, että tapaustutkimusten ensisijainen tarkoitus on herätellä päätuomareitamme pohtimaan sääntöjen sisältöä ja merkitystä laajemminkin. Sanallisissa tehtävissä arvioinnissa huomioitiin siis myös hyvät perustelut, vaikkei vastaus aivan World Archeryn virallisen linjan mukainen olisi ollutkaan, jos vastauksesta oli havaittavissa säännön merkityksen pohdintaa.

Joissain kysymyksissä Suomen kansallinen sääntö poikkesi kansainvälisestä säännöstä. Hyväksyttäväksi vastaukseksi tällaisissa tehtävissä tietysti riitti, että vastaus oli Suomen säännön mukainen. Todella monet olivat kuitenkin vastauksissaan kertoneet myös, miten asia on kansainvälisissä säännöissä, ja siitähän sai tietysti bonuksia.

Tehtäväseteissä on ollut mukana myös kuvallisia tehtäviä. Kuvatehtävistä maastokuviointikysymykset ovat aiheuttaneet eniten selvästi eniten päänvaivaa ja hajontaa vastauksissa. Tämä johtuu varmastikin siitä, että kuvien laatu ei välttämättä ole aivan huippuluokkaa ja väritykset ja kuvioinnit eivät siksi näy kuvista aina hyvin. Maastokuviointikysymysten vastauksissa nousi hyvin esille myös edellä mainittu seikka Suomen ja kansainvälisen säännön poikkeavuudesta ja sen vaikutuksesta vastausten jakaumaan.

Pääsääntöisesti vastaukset olivat enimmäkseen hyväksyttäviä ja hyvin perusteltuja. Muutamia vääriäkin vastauksia toki joukkoon mahtui. Väärän vastauksen statuksen saivat helpoimpiin kysymyksiin annetut, noh, yksinkertaisesti väärät vastaukset. Täysin vääräksi vastauksiksi tuomittiin sellaiset tapaukset, joissa perusteltuna oli käytetty sääntökohtaa, jota ei kysymyksen tilanteessa olisi voinut soveltaa lainkaan (esim. ampujan välinerikkotapauksia ottelukierroksilla ei voida perustella karsintakierroksen välinerikkosäännöllä).

Kysymysten kansainvälinen luonne on herättänyt päätuomariston keskuudessa jonkin verran kritiikkiä ja on esitetty toiveita, että kysymykset olisivat enemmän Suomen kisakenttiin liittyviä. Myös palautteiden saamisen pitkä viive on aiheuttanut moitteita lähinnä siksi, että omat vastaukset kysymyksiin ovat jo ehtineet unohtua eikä kokemusta ole sen tähden koettu itseä kehittäväenä.

Omat vastaukset saa talteen klikkaamalla kysymyslomakkeen lopussa olevaa ”Lähetä minulle kopio vastauksistani” -nappia. Jatkossa tulemme myös lähettämään kaikille

vastaajille tehtävien tarkistuksen jälkeen oikeat vastaukset omaan sähköpostiin. Viiveestä emme pääse kokonaan eroon, koska käytämme jatkossakin WA:n laatimia kysymyksiä ja haluamme edelleen saada WA:n viralliset vastaukset ennen vastausten julkistamista. Kuluvalla kaksivuotiskaudella tuomarineuvosto tulee kuitenkin haastamaan entistä enemmän myös omaa osaamistaan esittämällä kysymyksiä Suomen kisakentillä tapahtuneista todellisista tilanteista tai vain vähän muunnelluista totuuksista.

Uudet päätuomariatehtävät

Uusiin tehtäviin pääset vastaamaan alla olevasta linkistä. Vastausaikaa on 18.10.2020 asti.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf5orwDvJp8qozc0UfUYq1GMrEbr6u1KW-sU6zq5ylgJVxIQA/viewform?usp=sf_link

Edellisten tehtävien vastaukset

1. Tuloksia kirjattaessa ampuja käyttää omaa suurennuslasiaan aina, kun ei ole varma osumansa arvosta. Kanssakilpailija tekee asiasta tuomarille valituksen. Kuinka toimitit tuomarina?

Vastaus:

Ei ampujalta ole kielletty suurennuslasin käyttöä. Kannattaa tietenkin mainita ampujille taustalla, että näissä tapauksissa on syytä kutsua paikalle tuomari, joka on koulutettu määrittelemään rajatapausten arvot myös suurennuslasia apuna käyttäen. Ampujan arvio osumastaan ei ole painavampi kuin kanssakilpailijoitten, käyttipä suurennuslasia tai ei.

2. Pyörätuolista ampuva kilpailija asettaa kameran ja tabletin eteensä ammuntilinjalle. Tabletista näkyy taulu, johon hän on ampumassa. Kysyttäessä tämän tarkoitusta, kertoo hän näin näkevänsä osumansa ilman kiikaria ja sanoo myös, että tabletti on "lentotilassa" eikä siinä ole muita toimintoja. Sallisitko tuomarina tabletin käytön osumien tarkkailuun?

Vastaus:

Tabletin käyttö näin on sallittua, mikäli se ei häiritse muita ampujia. Vaikkakin kyseessä on elektroninen laite, ei se anna ylimääräistä etua käyttäjälleen. Välinetarkastuksessa ja myös ammunnan aikana aika ajoin tulisi kuitenkin todentaa, että tablettia ei käytetä apuna tähtäimen säädössä ja että se on asetettu lentotilaan. Tuomareille on myös kerrottava tästä.

3. Miten kuvassa oleva, sulan läpi mennyt ja siitä roikkuva, nuoli pisteytetään?

Vastaus:

Oletetaan aluksi, että kyseinen nuoli kuului tähän tauluun ampuvalle kilpailijalle. Taulussa näyttää olevan ainakin kahden ampujan nuolia. Sääntökirjassa todetaan seuraavasti: "14.2.6.3 Toisen nuolen nokkiin ja uppoaa siihen kiinni, on nuolen osuma-arvo sama kuin nuolen, johon se on osunut." Vaikka tämä tapaus ei ole kirjaimellisesti samanlainen, on säännön tarkoitus kuitenkin selvä: ampujan tuloksen turvaaminen. Tässä tapauksessa on kohtuullista, että roikkuvan nuolen pistemääräksi merkitään sen nuolen pistemäärä, jossa se roikkuu.

4. Ammutaan pronssiottelun uusintanuolta. Kilpailija ampuu siinä nuolen, jossa ei ole sulkia, ja voittaa ottelun. Vastustaja tekee protestin väittäen siinä, että kyseinen nuoli ei ole sääntöjen mukainen, koska säännöissä määritellään nuoleen kuuluvaksi mm. sulituksen. Hyväksyisitkö juryn jäsenenä protestin?

Vastaus:

Ampumalla sulattomalla nuolella hän ei saanut mitään erityistä hyötyä, mieluummin päinvastoin. Säännöissä ei myöskään aseteta sulitusta pakolliseksi. Voidaan myös kuvitella tilanne, jossa sulitus irtaoo nuolesta lennon aikana tai se ammutaan vahingossa ilman kärkeä. Olisiko myös niissä tapauksissa kyse sääntörikkeestä? On toki huomioitava, että juryssä ei aina ole läsnä pätevää tuomaria, jolloin myös sääntöjen vastainen päätös on mahdollinen. Ampujien olisi hyvä tiedostaa se, ja välttää ennakolta mahdolliset protestin aiheet.